

Wywiad z Profesorem Rafałem Łukasikiem, Dyrektorem Departamentu Badań i Innowacji w Centrum Łukasiewicz oraz Pełnomocnikiem Prezesa ds. Relacji Międzynarodowych

Potencjał i perspektywy rozwoju czasopism w Sieci Badawczej Łukasiewicz

Wprowadzenie

Wywiad koncentruje się na potencjale oraz perspektywach rozwoju czasopism naukowych działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, porusza kwestie kluczowe dla przyszłości czasopism naukowych w Polsce, ich wpływu na rozwój nauki i innowacji, a także wyzwań, przed którymi stoją redakcje czasopism Łukasiewicza w dynamicznie zmieniającym się środowisku naukowym. Rozmowa dostarcza również cennych refleksji na temat roli publikacji naukowych w budowaniu międzynarodowego prestiżu polskiej nauki oraz wspieraniu współpracy między badaczami a przemysłem.

Pytania i odpowiedzi

Panie Profesorze, Sieć Badawcza Łukasiewicz skupia instytuty, które prowadzą szeroko zakrojone badania naukowe i innowacyjne. Jaką rolę pełnią czasopisma naukowe w promowaniu tych badań?

Prof. Rafał Łukasik: Czasopisma naukowe pełnią niezwykle istotną rolę w procesie promocji badań naukowych i innowacyjnych realizowanych w instytutach Sieci Badawczej Łukasiewicz. Przede wszystkim umożliwiają szerokie rozpowszechnianie wyników badań wśród społeczności naukowej, przedsiębiorców i instytucji publicznych, co przyczynia się do efektywnego transferu wiedzy do praktyki. Stanowią nie tylko platformę wymiany wiedzy i doświadczeń, ale również narzędzie umożliwiające dialog pomiędzy różnymi środowiskami – akademickim, biznesowym i administracyjnym. Dzięki temu sprzyjają budowaniu trwałych relacji, które wspierają wspólne projekty i inicjatywy badawczo-rozwojowe.

Poprzez publikowanie wysokiej jakości artykułów naukowych czasopisma pomagają budować wizerunek instytutów jako liderów w dziedzinie innowacji i promotorów interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów współczesnego świata. Są również narzędziem dokumentowania osiągnięć naukowych, co pozwala na utrwalenie dorobku instytutów w sposób systematyczny i przejrzysty. Jednocześnie publikacje w czasopismach stanowią dla naukowców okazję do za-

prezentowania swojej pracy szerokiemu gronu odbiorców, co znacząco wzmacnia ich reputację oraz wpływ na rozwój danej dziedziny.

Promocja badań w czasopismach zwiększa ich widoczność w międzynarodowych bazach danych, takich jak Scopus czy Web of Science, co przekłada się na wzrost cytowalności i rozpoznawalności autorów oraz instytutów na arenie międzynarodowej. Taka widoczność nie tylko podnosi prestiż jednostek badawczych, ale również przyciąga uwagę potencjalnych partnerów do współpracy, zarówno z sektora naukowego, jak i przemysłowego.

Jedną z kluczowych ról czasopism jest inspirowanie innych badaczy do podejmowania nowych, ambitnych tematów badawczych, które odpowiadają na globalne wyzwania. W ten sposób czasopisma wspierają rozwój kreatywnych i innowacyjnych rozwiązań, jednocześnie przyspieszając proces komercjalizacji wyników badań. Dzięki publikacjom budujemy mosty między teorią a praktyką, co nie tylko wzbogaca wiedzę, ale również przekłada się na konkretne korzyści gospodarcze i społeczne.

Jakie znaczenie ma rozwój czasopism funkcjonujących w instytutach Sieci Badawczej Łukasiewicz dla promocji polskiej nauki na arenie międzynarodowej? Jakie widzi Pan możliwości podniesienia ich prestiżu?

Prof. Rafał Łukasik: Rozwój czasopism naukowych w Sieci Badawczej Łukasiewicz ma kluczowe znaczenie dla promocji polskiej nauki na arenie międzynarodowej i budowania jej globalnej rozpoznawalności. Publikacje te pozwalają na prezentację wyników badań i innowacyjnych rozwiązań opracowanych w Polsce, co podkreśla nasz wkład w światowy postęp naukowy oraz świadczy o wysokim poziomie polskich jednostek badawczych. Dzięki publikowaniu w języku angielskim oraz wprowadzaniu czasopism do prestiżowych baz danych, takich jak Scopus czy Web of Science, polska nauka staje się bardziej widoczna i ceniona w globalnej przestrzeni badawczej. Takie działania nie tylko wspierają promocję krajowych osiągnięć, ale również otwierają drzwi do międzynarodowej współpracy i wymiany wiedzy.

Aby skutecznie podnieść prestiż czasopism, należy skoncentrować się na kilku kluczowych aspektach. Po pierwsze, podniesienie jakości merytorycznej publikowanych prac jest absolutnym priorytetem. W tym celu należy wprowadzić rygorystyczne procesy recenzji, które gwarantują, że publikowane badania są innowacyjne, rzetelne i odpowiadają na aktualne wyzwania naukowe i technologiczne. Po drugie, konieczna jest intensyfikacja działań mających na celu umieszczenie czasopism w międzynarodowych bazach danych, co znacząco zwiększa ich widoczność oraz szanse na zdobycie cytowań w światowej literaturze naukowej.

Kolejnym istotnym krokiem jest angażowanie międzynarodowych autorów i recenzentów, co nie tylko wzmacnia globalny charakter czasopism, ale również wprowadza różnorodność tematyczną i perspektywy badawcze. Dodatkowo nawiązanie partnerstw z renomowanymi uczelniami i instytutami badawczymi z zagranicy

może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności czasopism. Równocześnie warto inwestować w nowoczesne platformy publikacyjne, które ułatwiają dostęp do treści, poprawiają ich atrakcyjność wizualną oraz zapewniają intuicyjność użytkowania dla autorów i czytelników.

Nie można również zapominać o promowaniu czasopism poprzez uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach, targach i wystawach naukowych, co zwiększa ich rozpoznawalność wśród środowisk akademickich i biznesowych. Rozwój czasopism naukowych w Sieci Badawczej Łukasiewicz to inwestycja nie tylko w przyszłość polskiej nauki, ale także w budowanie jej prestiżu i pozycji jako równorzędnego partnera w międzynarodowej przestrzeni badawczej.

Czy czasopisma naukowe Sieci Badawczej Łukasiewicz są obecnie dostępne w międzynarodowych bazach danych? Jakie kroki są podejmowane, aby zwiększyć ich widoczność i zasięg na światowej scenie naukowej?

Prof. Rafał Łukasik: Obecnie niektóre czasopisma naukowe Sieci Badawczej Łukasiewicz są już dostępne w międzynarodowych bazach danych, takich jak Scopus, Web of Science czy DOAJ, co świadczy o ich rosnącej jakości i uznaniu na arenie międzynarodowej. Jednak wiele z nich wymaga jeszcze znaczącej pracy, aby osiągnąć ten poziom i zyskać równie dużą rozpoznawalność. Kluczowym krokiem w kierunku zwiększenia widoczności i prestiżu tych czasopism jest dostosowanie standardów redakcyjnych, merytorycznych i technicznych do wymogów międzynarodowych baz danych. Sieć inwestuje w nowoczesne systemy zarządzania procesem wydawniczym, które umożliwiają sprawniejszą obsługę recenzji i publikacji, eliminując opóźnienia oraz zwiększając transparentność i efektywność procesu.

Równocześnie wprowadzamy działania mające na celu poprawę jakości językowej publikacji, co jest kluczowym elementem dla ich akceptacji i sukcesu w międzynarodowej społeczności naukowej. Przekłady na język angielski realizowane przez doświadczonych specjalistów oraz szczegółowa korekta językowa stają się standardem w wielu naszych czasopismach. Ważnym krokiem na drodze do większej widoczności jest także nawiązywanie międzynarodowych partnerstw. Współpraca z zagranicznymi uczelniami, instytutami badawczymi oraz redakcjami renomowanych czasopism pozwala na wymianę doświadczeń i promowanie naszych publikacji w globalnym środowisku akademickim. Partnerstwa te pomagają również w pozyskiwaniu międzynarodowych recenzentów i autorów, co znacząco podnosi wartość merytoryczną i prestiż czasopism.

Dodatkowo coraz większą uwagę zwracamy na atrakcyjność techniczną publikacji, inwestując w nowoczesne platformy publikacyjne, które są intuicyjne w obsłudze zarówno dla autorów, jak i czytelników. Wprowadzenie dodatkowych funkcji, takich jak interaktywne treści, wizualizacje danych czy integracja z narzędziami do zarządzania literaturą naukową, przyczynia się do lepszego odbioru publikacji. Aby zwiększyć rozpoznawalność czasopism, aktywnie uczestniczymy w międzynarodo-

wych konferencjach i targach naukowych, gdzie promujemy nasze publikacje i budujemy ich markę wśród naukowców z całego świata. To wieloaspektowe podejście pozwala nie tylko zwiększyć widoczność czasopism Sieci Badawczej Łukasiewicz, ale również wzmacnia ich pozycję jako ważnego narzędzia promującego polską naukę na arenie międzynarodowej.

Publikowanie wyników badań jest kluczowe dla rozwoju nauki i innowacji. Jakie działania wspiera Departament Badań i Innowacji, aby ułatwić naukowcom związanym z Siecią Badawczą Łukasiewicz publikowanie swoich wyników w uznanych czasopismach?

Prof. Rafał Łukasik: Departament Badań i Innowacji podejmuje szereg działań, aby wspierać naukowców w publikowaniu wyników ich badań w renomowanych czasopismach naukowych, co jest kluczowym elementem budowania ich kariery oraz zwiększania prestiżu całej Sieci Badawczej Łukasiewicz. Przede wszystkim promujemy co tydzień autorów i ich artykuły publikowane w TOP10% czasopism indeksowanych w bazie Scopus. Takie inicjatywy nie tylko podnoszą rozpoznawalność autorów, ale również wzmacniają ich renomę i uznanie w środowisku naukowym, zarówno w kraju, jak i za granicą.

Dzięki tym działaniom naukowcy zyskują szerszy dostęp do możliwości współpracy międzynarodowej, a także zwiększają swoje szanse na cytowania i rozwój kariery naukowej. Ponadto jako Centrum Łukasiewicz koordynujemy działania mające na celu zwiększenie dostępu do najnowszych baz danych i publikacji naukowych, takich jak Scopus, Web of Science czy SpringerLink. Dzięki temu naukowcy mają dostęp do najbardziej aktualnych badań w swojej dziedzinie, co pozwala im nie tylko na bieżąco śledzić globalne trendy, ale także podnosić jakość własnych prac poprzez odniesienie do najnowszych osiągnięć w nauce.

Współpracujemy również z międzynarodowymi partnerami, aby organizować programy mentoringowe dla młodych naukowców, którzy stawiają pierwsze kroki w świecie publikacji naukowych. W ramach tych inicjatyw młodzi badacze mogą liczyć na wsparcie doświadczonych ekspertów w przygotowaniu swoich prac do publikacji. Równocześnie wspieramy tworzenie interdyscyplinarnych zespołów badawczych, które mają większe szanse na publikowanie wyników badań w uznanych czasopismach.

Nasze działania skupiają się także na promowaniu sukcesów naukowców w mediach społecznościowych, na stronie internetowej Sieci oraz w wewnętrznych biuletynach, co dodatkowo zwiększa ich widoczność i buduje wizerunek Sieci Badawczej Łukasiewicz jako lidera w obszarze badań i innowacji. Dzięki tym wieloaspektowym inicjatywom tworzymy kompleksowe środowisko sprzyjające rozwojowi naukowców i zwiększaniu ich wpływu na światową naukę.

Jakie są najważniejsze wyzwania stojące przed redakcjami czasopism Sieci Badawczej Łukasiewicz, jeśli chodzi o utrzymanie wysokiego poziomu merytorycznego i atrakcyjności dla międzynarodowej społeczności naukowej?

Prof. Rafał Łukasik: Jednym z największych wyzwań jest utrzymanie wysokiego poziomu merytorycznego publikacji, co wymaga skutecznego i transparentnego procesu recenzji naukowej. Zdobywanie doświadczonych i renomowanych recenzentów, zwłaszcza spoza Polski, jest często trudne, ponieważ proces recenzowania wymaga znacznego czasu i zaangażowania, a jednocześnie nie zawsze jest odpowiednio wynagradzany. Należy również pamiętać, że jakość recenzji wpływa bezpośrednio na reputację czasopisma, dlatego tak ważne jest budowanie sieci współpracy z ekspertami z różnych dziedzin.

Innym wyzwaniem jest zapewnienie odpowiedniego finansowania, które pozwoli nie tylko na rozwój czasopism, ale również na ich skuteczną promocję w kraju i za granicą. Środki te są potrzebne m.in. na pokrycie kosztów tłumaczeń, korekt językowych, nowoczesnych systemów wydawniczych czy działań marketingowych. W dobie cyfryzacji konieczne jest także dostosowanie czasopism do wymogów technicznych, takich jak obsługa sztucznej inteligencji i systemów open access, publikowanie w nowoczesnych formatach elektronicznych oraz zapewnienie dostępności publikacji na różnych urządzeniach mobilnych.

Konkurencja na rynku wydawniczym jest ogromna, dlatego kluczowym wyzwaniem pozostaje przyciągnięcie wartościowych autorów, zwłaszcza tych z uznanym dorobkiem naukowym, oraz zwiększenie cytowalności publikowanych artykułów. To wymaga nie tylko oferowania profesjonalnego wsparcia redakcyjnego, ale także dbania o szybki czas publikacji i wysoką jakość obsługi autorów.

Dodatkowo należy zadbać o profesjonalne wsparcie redakcyjne i organizacyjne, aby redaktorzy mogli skoncentrować się na aspektach naukowych i strategicznych, zamiast angażować się w techniczne kwestie związane z procesem wydawniczym. W tym celu warto inwestować w szkolenia dla redaktorów, które pomogą im skuteczniej zarządzać czasopismami oraz lepiej wykorzystywać nowoczesne narzędzia cyfrowe.

Istotnym wyzwaniem jest również potrzeba stałego monitorowania i analizowania wyników czasopism, takich jak liczba pobrań czy współczynniki cytowań, co pozwala na bieżąco dostosowywać strategię rozwoju. Dzięki kompleksowemu podejściu do tych wyzwań możliwe jest nie tylko utrzymanie wysokiego poziomu naukowego publikacji, ale także budowanie silnej pozycji czasopism na dynamicznie zmieniającym się rynku wydawniczym.

W kontekście rozwoju czasopism naukowych, jak ważna jest dla Pana współpraca między różnymi Instytutami Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz innymi jednostkami badawczymi w kraju i za granicą? Jakie korzyści może przynieść taka współpraca?

Prof. Rafał Łukasik: Współpraca między instytutami Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz z innymi jednostkami badawczymi, zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi, stanowi jeden z kluczowych filarów rozwoju nauki, technologii i innowacji. Umożliwia ona nie tylko efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów, takich jak zaawansowana aparatura badawcza, specjalistyczna wiedza ekspercka oraz unikalne bazy danych, ale także tworzenie synergii, która zwiększa potencjał osiąganych wyników. Dzięki takiej współpracy możliwa jest realizacja interdyscyplinarnych projektów badawczych o dużej wartości praktycznej i komercyjnej, które odpowiadają na globalne wyzwania i potrzeby społeczne.

Jednym z istotnych elementów tej współpracy jest również wymiana doświadczeń oraz wzajemne uczenie się, co pozwala na systematyczne podnoszenie standardów pracy w instytutach. Międzynarodowa kooperacja sprzyja nie tylko wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań, lecz także budowaniu sieci kontaktów, które mogą skutkować długofalowymi projektami partnerskimi. Dodatkowo współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowymi wpływa pozytywnie na rozwój i prestiż publikacji naukowych, umożliwiając pozyskiwanie autorów oraz recenzentów z renomowanych instytucji. Tym samym nasze czasopisma stają się bardziej widoczne i cennie w międzynarodowym środowisku naukowym.

Wspólne działania z partnerami zagranicznymi pozwalają także na większą skuteczność w aplikowaniu o środki finansowe z programów unijnych, takich jak Horyzont Europa czy inne fundusze międzynarodowe. Takie inicjatywy nie tylko zwiększają dostępność zasobów finansowych, ale także przyczyniają się do budowy innowacyjnej gospodarki i wzrostu konkurencyjności polskich instytucji naukowych na arenie międzynarodowej. Współpraca ta ma także kluczowe znaczenie dla rozwoju młodych naukowców, którzy mogą korzystać z międzynarodowych programów wymiany, staży i szkoleń, co dodatkowo wzmacnia ich kompetencje oraz otwiera nowe perspektywy zawodowe.

Czy widzi Pan potrzebę wprowadzenia specjalnych inicjatyw, takich jak programy wsparcia dla młodych redaktorów naukowych czy szkolenia dotyczące redagowania czasopism? Jakie działania podejmowane są w tym kierunku?

Prof. Rafał Łukasik: Zdecydowanie tak. Młodzi redaktorzy naukowcy to przyszłość naszych czasopism, dlatego kluczowe jest wdrożenie programów wsparcia, które pozwolą im rozwijać kompetencje i zdobywać niezbędne doświadczenie. Jednym z istotnych działań może być organizacja specjalistycznych szkoleń, które obejmują szeroką tematykę, od procesu redakcyjnego, poprzez zarządzanie czasopismem, aż po rozwijanie umiejętności w zakresie skutecznej komunikacji i współpra-

cy z autorami oraz recenzentami. Szkolenia te mogą także uwzględniać aspekty związane z etyką wydawniczą, promocją czasopism w środowisku naukowym oraz wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi do zarządzania treściami i procesami publikacyjnymi.

Doskonałym rozwiązaniem jest również rozwijanie inicjatyw takich jak cykliczne spotkania organizowane przez Centrum Łukasiewicz, które stanowią platformę wymiany doświadczeń między młodymi redaktorami a doświadczonymi ekspertami. Takie wydarzenia sprzyjają nie tylko transferowi wiedzy i najlepszych praktyk, ale również budowaniu sieci kontaktów oraz wzajemnemu wsparciu w rozwiązywaniu bieżących wyzwań redakcyjnych. Dzięki temu młodzi redaktorzy mogą uczyć się od uznanych autorytetów, zdobywać praktyczne wskazówki i poznawać innowacyjne rozwiązania stosowane w procesach wydawniczych.

Ponadto warto rozważyć utworzenie programów mentoringowych, w których doświadczeni redaktorzy pełniliby rolę opiekunów młodych kolegów, pomagając im w podejmowaniu kluczowych decyzji redakcyjnych i rozwijaniu ich ścieżki zawodowej. Kolejnym elementem wsparcia mogłyby być staże lub wizyty studyjne w renomowanych redakcjach naukowych, zarówno w kraju, jak i za granicą, które pozwoliłyby młodym redaktorom na zdobycie unikalnych doświadczeń i zapoznanie się z najlepszymi praktykami stosowanymi na rynku międzynarodowym.

Dodatkowo warto rozwijać społeczności online, takie jak grupy dyskusyjne czy fora dedykowane młodym redaktorom, gdzie mogliby oni dzielić się swoimi pomysłami, wyzwaniami i osiągnięciami. Takie przestrzenie wspierają integrację środowiska oraz sprzyjają współpracy, która jest kluczowa dla podnoszenia jakości i konkurencyjności czasopism naukowych. Dzięki kompleksowym działaniom wspierającym młodzi redaktorzy zyskają solidne fundamenty do budowania swojej kariery, a jednocześnie przyczynią się do rozwoju i profesjonalizacji procesu wydawniczego w polskiej nauce.

Sieć Badawcza Łukasiewicz zajmuje się szerokim zakresem dziedzin badawczych, od inżynierii po nauki społeczne. Jakie są, według Pana, najbardziej perspektywiczne obszary badawcze, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w publikacjach czasopism Łukasiewicza?

Prof. Rafał Łukasik: W kontekście globalnych wyzwań kluczowe obszary badawcze obejmują technologie związane z zieloną energią, gospodarką o obiegu zamkniętym, transformacją energetyczną i cyfrową, sztuczną inteligencją, technologiami podwójnego zastosowania oraz biotechnologią. Badania w tych dziedzinach mają strategiczne znaczenie dla zrównoważonego rozwoju i mogą przyciągnąć uwagę zarówno naukowców, jak i przemysłu, co sprzyja transferowi technologii i praktycznemu wdrażaniu innowacji. Szczególne znaczenie mają badania nad odnawialnymi źródłami energii, technologiami magazynowania energii oraz nowatorskimi rozwiązaniami w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, które są kluczowe w walce ze zmianami klimatycznymi.

Jednocześnie coraz większego znaczenia nabierają badania interdyscyplinarne, które łączą nauki ścisłe, techniczne, społeczne i humanistyczne. Takie podejście pozwala na bardziej kompleksowe i holistyczne rozwiązywanie problemów współczesnego świata, takich jak urbanizacja, bezpieczeństwo żywnościowe czy etyczne aspekty wdrażania nowych technologii. W kontekście transformacji cyfrowej szczególnie istotne są badania nad cyberbezpieczeństwem, Internetem rzeczy (IoT) oraz blockchainem, które mają potencjał zrewolucjonizować sposób funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa.

Czasopisma Łukasiewicza powinny również promować badania związane z cyfryzacją przemysłu, w tym Przemysłem 4.0, który integruje zaawansowaną automatykę, sztuczną inteligencję i analizę danych w procesach produkcyjnych. Warto także podkreślać znaczenie innowacyjnych materiałów, takich jak nanomateriały, kompozyty o wysokiej wytrzymałości czy materiały bioinspirowane, które otwierają nowe możliwości zastosowań w budownictwie, energetyce, elektronice i medycynie.

Dodatkowym obszarem wartym uwagi jest rozwój technologii dla rolnictwa 4.0, które wykorzystują zaawansowaną analitykę danych, systemy autonomiczne oraz IoT w celu zwiększenia wydajności produkcji rolnej, zrównoważonego zarządzania zasobami oraz minimalizacji wpływu rolnictwa na środowisko. Promowanie badań w tych kluczowych dziedzinach umożliwi czasopismom Łukasiewicza nie tylko wzmocnienie pozycji w międzynarodowym środowisku naukowym, ale także przyczyni się do rozwoju polskiej gospodarki i jej konkurencyjności na globalnym rynku.

Jakie wsparcie techniczne i organizacyjne otrzymują redakcje czasopism naukowych w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz? Czy planowane są jakieś usprawnienia w tym zakresie?

Prof. Rafał Łukasik: Redakcje czasopism naukowych Sieci Badawczej Łukasiewicz mogą liczyć na kompleksowe wsparcie techniczne i organizacyjne, które obejmuje dostęp do nowoczesnych systemów zarządzania procesem wydawniczym. Wspieramy redakcje poprzez organizację szkoleń z obsługi platform takich jak Scopus czy Web of Science, które usprawniają procesy recenzji, publikacji oraz zarządzania zgłoszeniami. Dzięki tym rozwiązaniom redakcje mogą optymalizować swoją pracę, oszczędzając czas i podnosząc jakość publikacji.

Zapewniamy również wsparcie techniczne w zakresie przygotowania materiałów do druku i formatowania artykułów zgodnie z wymaganiami uznanych baz danych, co zwiększa szanse na ich indeksację i dostępność w globalnym środowisku naukowym.

Dla redakcji organizowane są warsztaty i webinaria, które pomagają w doskonaleniu procesów redakcyjnych oraz utrzymaniu wysokich standardów etycznych w wydawaniu czasopism. W ramach wspólnego działania zapewniamy także możliwość udziału w inicjatywach międzynarodowych, takich jak konferencje branżowe, co umożliwia redakcjom nawiązywanie współpracy z wiodącymi ekspertami i instytucjami.

Warto również wspomnieć, że wspieramy czasopisma w procesie aplikacji o finansowanie zewnętrzne, które może być przeznaczone na dalszy rozwój ich działalności. Rozwijamy także platformy pozwalające na lepsze zarządzanie bazą recenzentów oraz autorów, co przyczynia się do zwiększenia transparentności i efektywności procesów wydawniczych. Dzięki temu redakcje czasopism naukowych Sieci Badawczej Łukasiewicz zyskują solidne fundamenty do dalszego rozwoju, budując swoją pozycję w międzynarodowym środowisku naukowym.

W jaki sposób Sieć Badawcza Łukasiewicz promuje swoje czasopisma naukowe w Polsce i za granicą? Czy istnieją strategie marketingowe lub partnerstwa, które pomagają w dotarciu do szerszego grona odbiorców?

Prof. Rafał Łukasik: Promocja czasopism naukowych jest jednym z priorytetów Sieci Badawczej Łukasiewicz, dlatego podejmujemy kompleksowe działania, aby zwiększyć ich widoczność i atrakcyjność w środowisku naukowym i poza nim. Wykorzystujemy różnorodne strategie marketingowe, obejmujące promocję za pośrednictwem mediów społecznościowych, dedykowanych kampanii e-mailowych, a także aktywny udział w konferencjach naukowych.

Dodatkowo czasopisma są rejestrowane w renomowanych bazach danych i katalogach naukowych, takich jak Scopus, Web of Science czy DOAJ, co zwiększa ich zasięg i wiarygodność w oczach środowiska akademickiego.

Aby wzmocnić zaangażowanie autorów i recenzentów, wprowadzamy programy nagradzania za najwyżej cytowane publikacje oraz najlepsze recenzje. Rozwijamy także materiały promocyjne, takie jak infografiki, filmy wideo czy streszczenia wizualne (tzw. graphical abstracts), które w przystępny sposób prezentują treści publikacji szerszej publiczności, również poza środowiskiem naukowym. Dzięki tym działaniom czasopisma Łukasiewicza systematycznie budują swoją pozycję w międzynarodowym ekosystemie naukowym, wspierając rozwój badań i innowacji.

Publikacje naukowe są często oceniane na podstawie wskaźników, takich jak impact factor. Czy uważa Pan, że czasopisma naukowe w Sieci Badawczej Łukasiewicz powinny kłaść większy nacisk na zdobywanie wysokich wskaźników cytowalności, czy raczej na innowacyjność i interdyscyplinarność badań?

Prof. Rafał Łukasik: Oba podejścia są istotne i wzajemnie się uzupełniają, tworząc kompleksowy obraz sukcesu czasopisma naukowego. Wskaźniki cytowalności, takie jak impact factor, są ważnym miernikiem prestiżu czasopisma i jego wpływu na środowisko naukowe. Zdobywanie wysokich wskaźników cytowalności pomaga przyciągnąć uwagę międzynarodowych autorów, recenzentów oraz czytelników, co z kolei podnosi rangę czasopisma i zwiększa jego widoczność w kluczowych bazach danych. Wysoka cytowalność jest również istotnym kryterium przy aplikowaniu o granty czy uzyskiwaniu wsparcia od partnerów z sektora publicznego i prywatnego, co czyni ją nieodzownym elementem strategii wydawniczej.

Jednak równie ważne jest promowanie innowacyjności i interdyscyplinarności badań, które odpowiadają na realne potrzeby współczesnego świata. Czasopisma naukowe powinny publikować prace, które nie tylko zdobywają cytowania, ale także wnoszą nowe perspektywy, inspirują innych badaczy do podejmowania śmiałych wyzwań naukowych oraz przyczyniają się do rozwoju wiedzy i rozwiązywania globalnych problemów. Promowanie badań o wysokiej wartości aplikacyjnej i praktycznej może przyciągnąć uwagę przedstawicieli przemysłu i sektora publicznego, zwiększając potencjał komercjalizacji publikowanych prac.

Kluczowe jest znalezienie balansu między dążeniem do wysokiej cytowalności, a zachowaniem jakości i wartości naukowej publikacji. Czasopisma Sieci Łukasiewicz powinny inwestować w proces recenzji, który nie tylko zapewnia rzetelność naukową, ale także wspiera autorów w ulepszaniu ich prac. Jednocześnie ważne jest zachęcanie do podejmowania ryzykownych, przełomowych tematów badawczych, które mogą otworzyć nowe kierunki w nauce, nawet jeśli ich natychmiastowa cytowalność nie jest pewna.

Dodatkowym elementem równoważącym te dwa podejścia jest aktywna promocja publikacji i angażowanie społeczności naukowej. Tworzenie treści wspierających, takich jak streszczenia graficzne, podcasty czy webinaria, może zwiększyć dostępność i zrozumiałość badań, co sprzyja ich szerszemu odbiorowi. Dlatego strategiczne zarządzanie czasopismami powinno obejmować zarówno działania nastawione na zwiększenie cytowalności, jak i inicjatywy promujące innowacyjność oraz praktyczną użyteczność publikowanych prac.

Jakie kroki podejmowane są w kontekście międzynarodowej współpracy w celu pozyskiwania zagranicznych autorów i recenzentów do publikacji w czasopismach Sieci Badawczej Łukasiewicz?

Prof. Rafał Łukasik: Aby pozyskać zagranicznych autorów i recenzentów, podejmujemy szereg działań o charakterze promocyjnym i organizacyjnym. Po pierwsze, nasze czasopisma są regularnie promowane na międzynarodowych konferencjach naukowych, gdzie zachęcamy badaczy do publikowania swoich prac i zapoznajemy ich z naszą ofertą wydawniczą. Po drugie, nawiązujemy współpracę z wiodącymi instytucjami badawczymi za granicą, co umożliwia budowanie sieci kontaktów i zapraszanie zagranicznych ekspertów do współpracy, zarówno jako autorów, jak i recenzentów.

Kolejnym krokiem jest publikowanie czasopism w języku angielskim oraz ich obecność w renomowanych bazach danych, takich jak Scopus czy Web of Science, co zwiększa ich atrakcyjność i widoczność wśród międzynarodowej społeczności naukowej. Organizujemy również specjalne wydania tematyczne, które odpowiadają na globalne wyzwania naukowe, takie jak zmiany klimatyczne, sztuczna inteligencja czy zdrowie publiczne, przyciągając badaczy z różnych dziedzin i zakątków świata.

Ważnym elementem działań jest także wprowadzanie otwartego dostępu (Open Access), który ułatwia dostęp do publikacji, zwiększając ich potencjalny zasięg. Dodatkowo angażujemy się w tworzenie międzynarodowych zespołów redakcyjnych, które pomagają w utrzymaniu wysokich standardów naukowych i przyciągają ekspertów z różnych krajów. Promujemy nasze czasopisma poprzez platformy społecznościowe, gdzie docieramy do szerokiego grona odbiorców, oraz oferujemy wsparcie dla autorów z zagranicy, np. w postaci wskazówek dotyczących procesu publikacji czy profesjonalnej edycji językowej.

Jak widzi Pan przyszłość publikacji naukowych w Polsce i na świecie w kontekście otwartego dostępu (open access)? Czy Sieć Badawcza Łukasiewicz planuje rozwijać swoje czasopisma w tym kierunku?

Prof. Rafał Łukasik: Czasopisma naukowe mają ogromny potencjał w łączeniu świata nauki i biznesu, pełniąc rolę mostu między teorią a praktyką. Publikacje przedstawiające wyniki badań aplikacyjnych mogą inspirować przedsiębiorców do inwestowania w nowe technologie, szczególnie te o dużym potencjale rynkowym. Artykuły naukowe, które prezentują innowacyjne rozwiązania, mogą stanowić podstawę do komercjalizacji wyników badań i wdrażania ich w praktyce, co jest kluczowe dla rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu.

Ważne jest, aby czasopisma publikowały również przykłady udanych wdrożeń oraz *case studies*, które pokazują, jak nauka może wpływać na rozwój gospodarczy i społeczny. Tego rodzaju publikacje mogą nie tylko inspirować inne instytucje badawcze, ale także budować zaufanie przedsiębiorców do współpracy z naukowcami. Podkreślanie realnych korzyści wynikających z innowacji wzmacnia wiarygodność czasopism i zwiększa ich wpływ na środowisko biznesowe.

Czasopisma mogą również być platformą wymiany wiedzy między badaczami a praktykami z różnych branż, co sprzyja nawiązywaniu współpracy. Publikowanie artykułów, które uwzględniają perspektywę biznesową lub społeczną, może prowadzić do identyfikacji wspólnych wyzwań i tworzenia interdyscyplinarnych zespołów projektowych. Dodatkowo organizowanie paneli dyskusyjnych, webinarów czy specjalnych sekcji tematycznych w czasopismach pozwala na interakcję między światem nauki a praktykami biznesowymi, tworząc przestrzeń do wymiany doświadczeń i generowania nowych pomysłów.

Wprowadzenie regularnych sekcji poświęconych trendom technologicznym, raportom rynkowym czy analizom możliwości wdrożeniowych może jeszcze bardziej zwiększyć atrakcyjność czasopism dla sektora biznesowego. Tego rodzaju treści stanowią wartość nie tylko dla naukowców, ale również dla przedsiębiorców, którzy szukają inspiracji i praktycznych rozwiązań. W efekcie czasopisma naukowe mogą odegrać kluczową rolę w budowaniu innowacyjnej gospodarki opartej na wiedzy, wspierając zarówno rozwój nauki, jak i przedsiębiorczości.

Na zakończenie, jakie są Pana główne cele i priorytety na przyszłość w zakresie rozwoju czasopism funkcjonujących w Instytutach Sieci Badawczej Łukasiewicz? Jakie działania mogą najbardziej przyczynić się do ich rozwoju?

Prof. Rafał Łukasik: Nasze główne cele koncentrują się na podniesieniu jakości i widoczności czasopism naukowych, aby stały się one rozpoznawalne zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej. Priorytetem jest zwiększenie liczby czasopism indeksowanych w renomowanych bazach danych, co znacząco wpłynie na ich prestiż oraz zasięg. Osiągnięcie tego celu wymaga intensyfikacji działań w zakresie podnoszenia standardów publikacyjnych, w tym rygorystycznej recenzji naukowej oraz dbałości o najwyższą jakość treści.

Kolejnym kluczowym elementem jest uwspólnianie praktyk i standardów wydawniczych, które pozwolą na bardziej efektywne zarządzanie czasopismami oraz na budowanie ich spójnej marki. Intensywnie pracujemy nad pozyskiwaniem wybitnych autorów i recenzentów, zarówno krajowych, jak i zagranicznych, co podniesie poziom publikowanych prac. W tym celu rozwijamy inicjatywy zachęcające, takie jak organizowanie tematycznych wydań specjalnych, które skupiają się na najbardziej aktualnych wyzwaniach naukowych.

Chcemy również kontynuować wysiłki na rzecz otwartego dostępu, co zwiększy wpływ naszych publikacji na rozwój nauki, innowacji oraz gospodarki. Wprowadzenie modelu open access ułatwi dostęp do wyników badań, co jest szczególnie istotne w kontekście współpracy międzynarodowej i międzysektorowej. Równocześnie rozwijamy działania promocyjne w mediach społecznościowych i na międzynarodowych konferencjach, aby wzmocnić rozpoznawalność naszych czasopism.

Długoterminowym celem zapisanym w strategii jest osiągnięcie pozycji lidera wśród polskich wydawnictw naukowych oraz wyznaczanie standardów jakości w regionie. Chcemy być postrzegani jako innowacyjna instytucja, która nie tylko podnosi poziom publikacji naukowych, ale także aktywnie wpływa na rozwój całego ekosystemu badań i innowacji w Polsce i za granicą. Ambicją naszej sieci jest również inspirowanie innych wydawnictw do podążania za najlepszymi praktykami, wzmacniając w ten sposób cały rynek wydawnictw naukowych w regionie.

Panie Profesorze, dziękuję za udział w wywiadzie oraz wyczerpujące i inspirujące odpowiedzi.

Prof. dr inż. Rafał Łukasik uzyskał tytuł magistra inżyniera w technologii chemicznej na Wydziale Chemicznym Politechniki Warszawskiej. Stopień doktora w inżynierii chemicznej uzyskał na Wydziale Nauk i Technologii na NOVA University of Lisbon. Następnie pracował w Krajowym Laboratorium ds. Energii i Geologii, w departamencie Bioenergii i Biorafinerii, kierując działem Biopaliwa w Biorafinerii.

W 2022 r. Prezydent RP przyznał mu tytuł profesora w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria chemiczna.

Po blisko 19 latach Rafał Łukasik powrócił do kraju i w lipcu 2023 r. rozpoczął pracę w Sieci Badawczej Łukasiewicz – Centrum Łukasiewicz, kierując Departamentem Współpracy Międzynarodowej, a od stycznia 2024 r. kieruje Departamentem Badań i Innowacji. Ponadto od 1 maja 2024 r. pełni funkcję Pełnomocnika Prezesa Centrum ds. relacji międzynarodowych.

Prof. dr inż. Rafał Łukasik jest autorem ponad 130 publikacji z listy filadelfijskiej. Jego prace osiągnęły ponad 8000 cytowań. Opublikował dwie książki z zakresu zielonej chemii i jej zastosowania w biorafinerii. Jest autorem 6 patentów, z czego jednego międzynarodowego, 4 zarejestrowanych w urzędzie patentowym w Portugalii i jednego w UP RP.

Ponadto Rafał Łukasik jest recenzentem licznych prac naukowych, członkiem Executive Board EARTO, ekspertem wielu gremiów międzynarodowych, jak DG RTD ds. infrastruktury technologicznych, KE ds. Innovation Fund, ETIP-Bioenergy.